LAUSUNTO

09.10.2017

Eduskunnan lakivaliokunta

VIITE: HE 102/2017 vp

Lausuntopyyntö hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi talous- ja velkaneuvonnasta

Julkisten ja hyvinvointialojen liiton JHL ry:n lausunto hallituksen esitykseen eduskunnalle laiksi talous- ja velkaneuvonnasta

Julkisten ja hyvinvointialojenliitto JHL ry (jäljempänä JHL) kiittää eduskunnan lakivaliokuntaa mahdollisuudesta lausua hallituksen esitykseen laiksi talous- ja velkaneuvonnasta.

Esityksessä ehdotetaan, että talous- ja velkaneuvonnan järjestäminen siirretään aluehallintovirastoilta ja kunnilta oikeusapu- ja edunvalvontapiirien tehtäväksi. Palvelua tuottaisivat oikeusapu- ja edunvalvontapiireissä oikeusaputoimistot. Oikeusapu- ja edunvalvontapiirit voivat myös hankkia talous- ja velkaneuvonnan palveluja ostopalveluina. Palvelun yleinen ohjaus ja valvonta siirrettäisiin Kilpailu- ja kuluttajavirastolta oikeusministeriölle. JHL suhtautuu talous- ja velkaneuvonnan siirtoon myönteisesti. Lakiesitys on pääasiallisesti hyväksyttävissä nyt kun lakiesitystä korjattiin lausuntokierroksen myötä saatujen palautteiden pohjalta. JHL haluaa nostaa keskusteluun muutaman yksityiskohdan, joista päätöksen tekijöiden on hyvä olla tietoinen.

JHL on ollut vahvasti sitä mieltä, että muutos tulee tehdä liikkeenluovutuksen periaatteita noudattaen. Liikkeenluovutuksella tarkoitetaan tilanteita, joissa tietty pysyväksi organisoitu toiminnallinen ja taloudellinen kokonaisuus vaihtaa omistajaa ja liikkeen toiminta jatkuu. Näissä tilanteissa työntekijöiden siirtymistä turvaavan lakisäännösten mukaan työntekijät siirtyvät vanhoina työntekijöinä uuden työnantajan palvelukseen niin, että heidän työsuhteeseen liittyvät etuutensa eivät heikkene (www.työsopimuslaki.fi).

Lakiesityksessä ehdotetaan liikkeenluovutuksesta poiketen, että siirtyminen koskee niitä henkilöitä, jotka on otettu tehtävään ennen 1.10.2017 ja joiden työajasta talous- ja velkaneuvonnan tehtäviä on tuolloin ollut vähintään 70 %. Tämä turvaa toiminnan jatkuvuuden ja suurin osa osaavasta henkilöstöstä siirtyy ns. vanhoina työntekijöinä.

Talous- ja velkaneuvonnan tehtävissä osa-aikaisesti toimivaa henkilöstöä siirtymäoikeus ei esityksen mukaisesti koskisi. JHL on huolissaan siitä, että osa-aikaisesti työskentelevät asetetaan eriarvoiseen asemaan osa- aikaisuutensa vuoksi. JHL haluaa tarkentaa, että osa – aikaisuus ei saa olla syy erilaiseen kohteluun. Jos talous- ja velkaneuvonnan tehtäviä on tehnyt alle 70% työajastaan, niin se voi olla peruste esityksen mukaiseen kohteluun.

Valtion on muutoksia suunniteltaessa ja toteutettaessa taattava toimijoille sellaiset taloudelliset ja toiminnalliset edellytykset, että toiminta pystytään hoitamaan lain edellyttämällä tavalla. Oikeusministeriölle on annettava riittävät resurssit hoitamaan talous- ja velkaneuvonta lakien edellyttämällä tavalla. Mikäli toiminnalle ei anneta riittäviä resursseja, niin kärsijät ovat ne kansalaiset, jotka talous- ja

velkaneuvontaa tarvitsevat, ja tästä saattaa aiheutua yhteiskunnalle lisää kustannuksia esim. lisääntyneinä mielenterveyspalvelujen tarpeina.

Talous – ja velkaneuvonnassa työskentelevät näkevät muutoksessa positiivisia asioita, etenkin kun muutos hoidettaisiin oikeudenmukaisesti ja niin, että työntekemisen edellytykset turvataan. Toimintojen yhtenäistäminen, palvelussuhteenehtojen yhtenäistäminen sekä uusien sähköisten ohjelmien käyttäminen tuovat varmasti vaikuttavuutta talous- ja velkaneuvontaan. Samalla talous- ja velkaneuvontaa tekevät kuitenkin muistuttavat, että asiakkaiden mahdollisuus käyttää sähköisiä ohjelmia ja apuvälineitä ei ole samalla tasolla kuin kansalaisilla on keskimäärin. Suurin ja tärkein osa työtä on henkilökohtainen kohtaaminen ja siinä tehtävä työ.

Yhteenvetona JHL toteaa, että toiminnalle on turvattava riittävät määrärahat ja niin, että siirtymäkausi menee hyvin ja vältetään samankaltaiset ongelmat mitä esim. toimeentulotukien siirtämisessä KELA:lle on tapahtunut. Talous- ja velkaneuvonnassa työskentelee iso joukko kokeneita ammattilaisia ja seuraavien vuosien aikana sieltä eläköityy suhteellisesti paljon työntekijöitä. Tämä ja uudet sähköiset välineet antavat mahdollisuuden kehittää toimintaa toiminta- ja tarvelähtöisesti.

Helsingissä 10.10.2017

Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL ry

Päivi Niemi-Laine — puheenjohtaja

Håkan Ekström — toimialajohtaja

Lisätiedot: sopimustoimitsija Mikko Siljander, mikko.siljander@jhl.fi, p. 050 461 9308